

Wpływ czytelnictwa na rozwój młodzieży

Stajemy się społeczeństwem, które coraz mniej czyta. Fakt ten spowodowany jest dominacją telewizji i innych mediów elektronicznych zastępujących czytanie. Według ostatnich badań 42% Polaków deklaruje brak zainteresowania książką. Wyniki te są niepokojące, ponieważ człowiek wychowany tylko przez „szklany ekran” funkcjonuje zupełnie inaczej niż ten, który czyta książki. „Czytanie książek to najpiękniejsza zabawa jaką sobie ludzkość wymyśliła” powiedziała Wisława Szymborska.

Czytelnictwo to ważna sfera w życiu dzieci, młodzieży, ludzi dorosłych. Rozwija wrażliwość estetyczną, wpływa na rozwój intelektualny, kształtuje wyobraźnię i postawę twórczą, rozwija życie emocjonalne, ma bardzo duże znaczenie w dziedzinie wychowania społecznego.

Korzyści z czytania książek:

1. Stymulują umysł. Z neurobiologicznego punktu widzenia czytanie jest procesem znacznie bardziej wymagającym niż analiza obrazów lub mowy. Absorbuje jednocześnie wiele obszarów mózgu - te, które odpowiedzialne są za widzenie, za język i za pojęcia. Rozwija wyobraźnię i wspomaga koncentrację. Telewizja nie pozwala nam na samodzielne myślenie. Wszystko mamy podane: scenerię, mimikę, ton głosu. Niczego nie musimy sobie wyobrażać. Czytając mamy dużo więcej możliwości i swobody. Sami kierujemy akcją, nadajemy wygląd bohaterom. Wszystko wygląda tak jak zechcemy. Dobra książka porusza i ożywia umysł. Czytanie wyrabia cierpliwość. Telewizja to bardzo szybki przekaz informacji. W książce, odwracając kartki, stopniowo wchodzimy w narrację. Krok po kroku staramy się zrozumieć treść. Tempo czytania zależy od nas. W każdej chwili możemy wrócić do pewnych rzeczy, przemyśleć je, nawet najistotniejsze sprawy zaznaczyć.

2. Pogłębiają wiedzę. Nie ulega wątpliwości, że kontakt z książką dostarcza wiedzy o świecie i ludziach, kształtuje właściwą hierarchię wartości. Wszystko, cokolwiek czytamy, pozostawia w naszych umysłach okruchy różnorodnych informacji. Nie sposób stwierdzić, co kiedy może się przydać, ale wszystko w jakiś sposób poszerza nasze horyzonty i poprawia zrozumienie świata. Przeczytane w książkach historie uczą dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych, odnajdywania zależności i wyciągania własnych wniosków. Czytanie kształtuje umiejętność samodzielnego myślenia i formułowania myśli – kompetencje niezbędne do właściwego funkcjonowania społecznego.

3. Wzbogacają słownictwo. Czytanie poszerza doświadczenia językowe młodzieży, rozwija słownictwo, uczy wyrażać myśli i rozumieć sposoby mówienia innych ludzi. Im bogatszy język, tym sprawniejsze wyrażanie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania uczuć i potrzeb. Elokwencja i łatwość wypowiadania się podnosi poczucie własnej wartości, buduje pewność siebie i pomaga w karierze zawodowej. Czytanie książek w obcych językach szczególnie pomocne jest przy doskonaleniu płynności mowy.

4. Poprawiają pamięć. Kiedy zagłębiasz się w opowiadanej historii, musisz pamiętać całą gamę niuansów - poznajesz nowych bohaterów, ich dzieje, nałogi, charaktery, przyzwyczajenia, miejsca, z których pochodzą, geografie nowych światów. Każda książka jest jak podróż do obcego kraju. Każdy nowy ślad pamięciowy wymaga powstania nowych synaps, połączeń nerwowych.

5. Ćwiczą myślenie analityczne. Jakże często zdarza nam się, że czytając zajmującą książkę, zgadujemy jej zakończenie, zanim przewrócimy ostatnią kartkę. I to jest właśnie to - trening myślenia krytycznego i analitycznego, wyciągania wniosków z setek sugestii i przesłanek.

6. Pobudzają rozwój osobowości. Dojrzewający młody człowiek, poszukujący wzorów, budujący dopiero swój wizerunek, może znaleźć w literaturze podstawy do samodzielnego konstruowania własnej osobowości. Czytanie uczy wartości moralnych, wpływa na zmianę postaw.

7. Uspokajają i poprawiają sen. Na świecie prowadzone były badania w jakim stopniu zmienia się napięcie mięśniowe i czynność serca pod wpływem rozmaitych aktywności tradycyjnie uważanych za uspokajające. Czytanie obniżało poziom stresu o 68 proc., wygrywając ze słuchaniem muzyki (62 proc. skuteczności), piciem herbaty (54 proc.) czy pójściem na spacer (42 proc.). Zagłębienie się w treść książki, podróż w świat wyobraźni daje wytchnienie i tak potrzebną współczesnej młodzieży ciszę, zwłaszcza po zbyt długim oglądaniu telewizji czy graniu na komputerze. Kilkanaście-kilkadziesiąt minut z książką w ręku tuż przed zaśnięciem (często już w łóżku) pozwala zapomnieć o stresie minionego dnia i się wyciszyć.

Czytajmy więc, czytajmy razem, osobno, czytajmy komuś i dla siebie, bo jak powiedział Kornel Makuszyński „Człowiek wędnie bez dobrej książki, jak wędnie kwiat bez słońca”.